Idea przedszkoli leśnych

Przedszkola leśne to idea pracy z dziećmi w przyrodzie, pod gołym niebem, każdego dnia i o każdej porze roku. Na świecie funkcjonują one od ok. 80 lat, głównie w Skandynawii, Wielkiej Brytanii, Niemczech, Szwajcarii, Czechach, w Stanach Zjednoczonych, Kanadzie i Japonii oraz w innych krajach. Koncepcja ta ma wielu realizatorów (także na poziomie szkolnym), tomy naukowych badań i opracowań i może stanowić współczesną odpowiedź na konwencjonalny model pedagogiczny. Jest ważną metodą wspierającą w działaniach terapeutycznych dzieci.

Więcej o filozofii Przedszkola "Lesna Droga"

Przedszkole "Leśna Droga"

Bycie w przyrodzie, inspirowanie się jej rytmem, odkrywanie jej mądrości i tajemnic to prawie najważniejszy element filozofii "Leśnej Drogi". Prawie, bo najważniejszy jest świat emocji naszych podopiecznych. Nasze miejsca to Las Bielański i ogrody zlokalizowane w sercu tego lasu. W ogrodach znajdują się ogrzewane, drewniane domki, w których jesienią i zimą chowamy się przed deszczem i zimnem. Mamy również sale, ale z nich korzystamy rzadziej.

"Nie ma złej pogody, jest tylko niedopasowane ubranie", więc na dworze spędzamy zdecydowanie większość czasu:

- dwie starsze grupy cały rok
- najmłodsza grupa od wiosny do jesieni jest na dworze cały dzień, a zimą drugą połowę dnia dzieci spędzają w sali odpoczywając lub na zajęciach montessoriańskich (o charakterystykach grup więcej piszemy w pliku Nasza Organizacja)

Na dworze prowadzimy większość działań wychowawczo-edukacyjnych. Ponadto każda grupa dysponuje salą przedszkolną, z której korzystamy przy niektórych zajęciach warsztatowych (np. arteterapia, rytmika i angielski) oraz przy wyjątkowo trudnej pogodzie (np. w czasie burzy z piorunami, jeśli dzieci się boją lub w czasie wichur). Dostosowujemy czas spędzany na zewnątrz do gotowości dzieci.

Tworzymy przedszkole, w którym nie ma ciągłego szumu i wrzawy, gdzie dzieci mogą wsłuchiwać się w odgłosy przyrody, znajdują przyzwolenie i przestrzeń do biegania lub skupienia, tak długo jak potrzebują. To przedszkole bez tradycyjnych zabawek. Dzieci za pomocą patyków, szyszek, lin, desek, błota, wody, ... rozwijają swoją kreatywność, wyobraźnię oraz rozumienie świata wokół.

Powoli i łagodnie przygotowują się do funkcjonowania bez obecności rodziców. Uczą się działać w grupie, słuchać i dyskutować, odkrywają otaczającą przyrodę i świat, ale też liczą, czytają i piszą - jeśli tylko są na to gotowe. Przyroda dostarcza rekwizytów-zabawek o wielu zastosowaniach, w zależności od fantazji i bieżących potrzeb dziecka. O ile plastikowy wóz strażacki może być tylko wozem strażackim, o tyle kopczyk piachu może raz być tajemniczą, smoczą górą a innym razem brzuchem ciężarnej mamy. To przedszkole, w którym dzieci mogą bezkarnie chodzić bosymi stopami po błocie, dotykać robaka, wspinać się na drzewo, patykiem dłubać w ziemi ... razem z nauczycielem lub samodzielnie.

W naszym przedszkolu kontynuujemy podejście wychowawcze, wypracowane w Fundacji "Sto Pociech", w której założycielka przedszkola Ania Płuska początkowo przez 6 lat wzrastała w swoim macierzyństwie, a później przez 3 lata współtworzyła grupy "Szperaków Leśnych", "Szperaków Starszaków" oraz "Brykamy bez Mamy". Zgłębiamy ideę przedszkoli leśnych, odkryć psychologii humanistycznej (Jasper Juul, Agnieszka Stein i wielu innych), pracy grupowej wg pedagogiki przeżyć (outdoor/adventure education) oraz metodę Marii Montessori.

Dlaczego leśne?

Większość z nas spędziła swoje dzieciństwo ze swobodnym dostępem do natury. Wdrapywaliśmy się na drzewa, wygrzebywaliśmy robaki z ziemi, łapaliśmy żaby, zrywaliśmy rajskie jabłuszka, babraliśmy się w kałuży i robiliśmy

błotną zupę. Przyjmujemy więc za rzecz oczywistą, że tak samo będzie z naszymi dziećmi. Życie społeczne zmienia się jednak w kierunku, w którym dzieci mają coraz mniejszy dostęp do żywej przyrody. Jeśli są na dworze to bawią się głównie na placach zabaw pokrytych sztuczną nawierzchnią i mają niewiele czasu na doświadczanie "po swojemu", doświadczanie elementów naturalnego otoczenia, relacji z innymi dziećmi ale i odosobnienia.

Bezpośrednie poznawanie przyrody zastępują filmy i książki przyrodnicze oraz zwiedzanie zza szyb samochodu. Coraz częściej odczuwamy tzw. zespół deficytu natury czyli cenę, jaką ludzkość płaci za ograniczenie kontaktu z żywą przyrodą: ograniczone zdolności zmysłów, niedobór uwagi i osłabiona koncentracja, częstsze występowanie chorób fizycznych i psychicznych.

A wystarczy wypuścić dzieci swobodnie do lasu, na polanę, nad strumień by zobaczyć czego tak naprawdę potrzebują. Wystarczy powstrzymać się od ich ciągłej kontroli i poprawiania. Wystarczy zaufać, że mają naturalny instynkt samozachowawczy. Wystarczy po prostu obserwować i cieszyć się nimi. Można też pobawić się razem z dziećmi, tak jak one tego chcą. Posłuchać o czym mówią, co ich fascynuje, czego się obawiają. Dzieci są naprawdę mądre.

Leśne przedszkola wyróżniają się przede wszystkim:

- swoim całkowitym zanurzeniem w naturze,
- nauką zakotwiczoną o spontaniczne zainteresowanie dziecka, powstające w danej chwili i przebiegającą w tzw. procesie "flow",
- poznawczym zaciekawieniem wspieranym przez odpowiednio przygotowane otoczenie,
- planem działania powstającym jako bezzwłoczne reakcje na zainteresowania dzieci, poparte odpowiednią komunikacją tzw. "emergent curriculum",
- stylem nauki opartym o ciągłe zadawanie pytań, analizowanie i poszukiwanie odpowiedzi,
- a przede wszystkim dużym udziałem wolnej, nieskrępowanej zabawy w odpowiednim otoczeniu.

Zanurzenie w naturze jest rozumiane jako nieustrukturyzowany, wolny czas w naturze, przynoszący rezultat w postaci głębokiego i osobistego kontaktu z naturą, w której dzieci doznają wyjątkowej stymulacji i doświadczają naturalnej nauki nieodłącznie wpisanej w ich rozwój. Dorosły jest towarzyszem poszukującym odpowiedzi razem z dziećmi.

Flow jest określane we współczesnej pedagogice jako stan pomiędzy satysfakcją a euforią, odczuwany jako całkowite oddanie się czemuś. Charakterystyczne dla tego stanu są utrata poczucia czasu, pełna koncentracja na działaniu wynikłym ze spontanicznego zainteresowania.

Współczesna wiedza o rozwoju dzieci wskazuje, że dzieci najlepiej uczą się w działaniu, własnymi rękami i wszystkimi zmysłami, samemu lub w grupie, kiedy mają możliwość spostrzegać, odkrywać, zadziwiać się, zadawać mnóstwo pytań i szukać odpowiedzi. Kiedy mogą kwestionować, bardzo chcieć lub absolutnie nie chcieć, próbować wszystkiego, ale też odmawiać i protestować, ... Najlepiej uczą się kiedy są wolne i radosne.

Wierzymy, że najlepszym podejściem rozwojowo-edukacyjnym dla dzieci jest nauka przez doświadczanie, czyli samodzielne działanie i odczuwanie własnym ciałem. Przebywanie na dworze nie tylko zapewnia dzieciom świeże powietrze i rozwój ruchowy, lecz przede wszystkim zachęca do zabaw z użyciem wyobraźni, kreatywności, koordynacji wszystkich części ciała, rozwoju zmysłu równowagi i sprawności fizycznej. Po dużej dawce swobodnego biegania na dworze widzimy z jakim skupieniem dzieci zanurzają się w skupieniu na działaniach inicjowanych przez nauczycieli lub według własnej inicjatywy.

Rolą nauczyciela jest uważne obserwowanie dzieci, bieżące odpowiadanie na pojawiające się emocje, nawet pomoc w kłóceniu się, pobudzanie do stawiania pytań, budowanie więzi z dziećmi we wspólnych działaniach lub

"nicnierobieniu". Więź z wychowawcą, a później także z innymi dziećmi, jest podstawą dla poczucia bezpieczeństwa w grupie, a tym samym jest punktem startu dla możliwości zdobywania nowych umiejętności. Nauczyciel zachęca także do działań grupowych - te dzieci, które są na to gotowe.

Organizacja w Leśnej Drodze

Przedszkole funkcjonuje przez cały rok, od poniedziałku do piątku, w godzinach 8.00-16.30.

Zdecydowaną większość dnia spędzamy w lesie i ogrodach. W ogrodach mamy domki, w których działamy edukacyjnie i możemy się ogrzać. Mamy również sale przedszkolne, w do których co jakiś czas wchodzimy na zajęcia warsztatowe w małych grupkach oraz przy wyjątkowo trudnej pogodzie. Grupa maluszków w sali spędza druga połowę dnia w zimie. W środku dnia wychodzimy do lasu na kilkugodzinne wędrówki, których długość zależy od pogody i chęci dzieci.

Nasze grupy są różnowiekowe:

- zerówka dla dzieci 5-6 lat (w naszej zerówce można być 2 lata, a działania które robimy nie powtarzają się)
- grupa mieszana wiekowo dla dzieci w wieku 3,5-5 lat
- grupa maluszków w wieku 2,5-3,5 lat.

Liczba dzieci w grupie zależy od dynamiki dzieci i . Liczba ta zazwyczaj waha się około 15-20 dzieci i nie przekracza 23 dzieci. Każdą grupą opiekuje się 3 nauczycieli, w tym mężczyźni plus ewentualnie nauczyciele wspierający.

Orientacyjny plan dnia na cały rok dla zerówki, grupy środkowej oraz dla grupy najmłodszej w sezonie wiosna-latojesień:

- 8.00 10.00 przyprowadzanie dzieci do ogrodu, zabawa swobodna
- 10.00 13.00 zabawy w ogrodzie i lesie, w tym krąg poranny, zajęcia edukacyjne i warsztatowe, wędrówka do lasu
- 13:00 13:30 obiad
- 13.30 15.30 wyciszenie (dla chętnych spanie), zabawa w ogrodzie, zajęcia edukacyjne, w tym zajęcia warsztatowe
- 15:30 podwieczorek
- 15:45 -16:30 zabawa swobodna i rozchodzenie się do domów

Orientacyjny plan dnia zimą dla grupy najmłodszej:

- 8.00 10.00 przyprowadzanie dzieci do ogrodu, zabawa swobodna
- 10.00 13.00 zabawy w ogrodzie i lesie, w tym krąg poranny, zajęcia edukacyjne i warsztatowe, wędrówka do lasu
- 12.30 13:30 przejście do sali i obiad
- 13:30 15.30 wyciszenie (dla chętnych spanie), czas w sali montessoriańskiej, zajęcia edukacyjne, w tym warsztatowe
- 15:30 podwieczorek
- 15:45 -16:30 zabawa swobodna i rozchodzenie się do domów

Przedszkole zapewnia wszelki sprzęt, wyposażenie i materiały potrzebne dzieciom do funkcjonowania na dworze oraz w sali, z wyjątkiem indywidualnych plecaczków ze śniadaniem, termosem lub bidonem.

Wszystkie zajęcia edukacyjne i warsztatowe prowadzone w naszych ogrodach czy salach są zawarte w czesnym. Do wycieczek dojazdowych prosimy o dopłatę rzędu 10-20 zł.

Bardzo ważna jest dla nas współpraca z rodzinami. Zapraszamy do wymiany swoich obserwacji pomiędzy rodzicami i wychowawcami oraz wspierających rozmów w trudniejszych sytuacjach.

Program

Program edukacyjny "Leśnej Drogi" oparty jest na podstawie programowej MEN, a przede wszystkim na obserwacji dzieci. W tym roku realizujemy program cudownej i doświadczonej psycholog dziecięcej, wieloletniej dyrektor przedszkola integracyjnego pani Moniki Rościszewskiej-Wożniak, uwzględniający specyfikę przedszkola leśnego. Ten program uzupełniamy programem Polskiego Centrum Montessori. Ważnymi elementami programu są:

- zabawa zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi każdego dziecka,
- wzmacnianie wiary w swoje siły przez podejmowanie wyzwań i ćwiczenie samodzielności,
- działanie w grupie lub umiejętne odmówienie działania grupowego,
- zanurzenie w przyrodzie, bezpośrednie doświadczanie, obserwowanie, rozwijanie wszystkich zmysłów jednocześnie, wedle własnych potrzeb i we własnym tempie dziecka.

Wychowawcy starają się przede wszystkim bacznie obserwować dzieci by odkrywać ich bieżące potrzeby. W tym celu też biorą aktywny udział w zabawie z dziećmi, są wsparciem w wyzwaniach i trudniejszych sytuacjach oraz mediatorami w sytuacjach konfliktowych. Pracę wychowawców wspierają psycholożki, pedagożka specjalna, terapeutka pedagogiczna, logopedka i dwie superwizorki.

Ubranie

Odpowiednie ubranie jest jednym z kluczowych czynników dobrego samopoczucia w leśnym przedszkolu. W czasie zimnym lub z intensywnymi deszczami dzieci potrzebują nieprzemakalnych spodni i butów do działań na dworze oraz zapasu suchego ubrania.

Odpoczynek

Część młodszych dzieci potrzebuje snu w ciągu dnia. Jeśli uważacie Państwo, że wasze dziecko potrzebuje snu w przedszkolu, dzieci śpią w hamakach lub na leżaczkach w swoich śpiworkach. Zimą maluszki na czas odpoczynku wchodzą do sali.

Posiłki

Zanurzeni w naturze zdecydowanie preferujemy naturalne odżywianie. W przedszkolu organizujemy 3 posiłki dziennie:

- śniadanie które dają dzieciom rodzice do plecaka, spożywane na dworze w ogrodzie lub w lesie,
- dwudaniowy obiad dostarczany przez firmę KJ Catering
- podwieczorek dostarczany przez firmę KJ Catering.

W "Leśnej Drodze" dbamy o zdrowe odżywianie, nie podajemy dzieciom słodyczy, unikamy białej mąki. Dotyczy to również uroczystości urodzinowych. Sugerujemy i pomagamy w celebrowaniu urodzin z owocami.

Rekrutacja

Rekrutację prowadzimy przez cały rok. Mamy łącznie ok. 70 miejsc w przedszkolu, w 3 grupach. Liczba dzieci w grupie zależy od dynamiki dzieci i . Liczba ta zazwyczaj waha się około 15-20 dzieci i nie przekracza 23 dzieci. Każdą grupą opiekuje się 3 nauczycieli, w tym mężczyźni plus ewentualnie nauczyciele wspierający.

W procesie rekrutacji zdecydowanie ważniejsze jest dla nas czy dziecko jest gotowe do pozostania bez rodziców i czy ma ono chęć zaufania nauczycielom, niż data jego urodzin. Zapraszamy dzieci, które skończyły 2,5 roku.

Jeśli jesteście Państwo zainteresowani uczęszczaniem Waszego dziecka do naszego przedszkola, poprosimy o wypełnienie formularza, który znajduje się bezpośrednio na stronie internetowej.

Wypełnienie przez Was formularza pozwala nam na zaproszenie Was na spotkania rekrutacyjne:

- 1) Pierwsze spotkanie zapoznawcze rodziców z jedną osobą z kadry przedszkola na to spotkanie zapraszamy oboje rodziców, najlepiej jeszcze bez dziecka jeśli to możliwe.
- 2) Kolejne 2 wizyty już z dzieckiem w trakcie naszych codziennych zajęć, które będą okazją do bardziej szczegółowych rozmów i udzielenia odpowiedzi na pytania, a dziecko będzie mogło się pobawić lub po prostu być. Po tych spotkaniach podejmowana jest decyzja czy nasze przedszkole będzie dobrym miejscem wspierającym rozwój dziecka.
- 3) Podpiszemy umowę, poprosimy o wpłatę opłaty administracyjnej i wypełnienie ankiety o dziecku. Jeśli moment rozpoczęcia adaptacji ma nastąpić później niż bezpośrednio po tych 3 spotkaniach, ostatecznym potwierdzeniem rezerwacji miejsca dla dziecka jest wpłata opłaty administracyjnej oraz podpisanie umowy.
- 4) Rozpoczynamy okres adaptacyjny, w którym jeden z rodziców bądź opiekun jest obecny razem z dzieckiem. Zapraszamy do przychodzenia 5 dni w tygodniu po min. 3-4 godziny, ale nie rzadziej niż 3 razy w tygodniu, w dniach bezpośrednio po sobie następujących. Długość okresu adaptacyjnego zależy od dziecka; zazwyczaj jest to ok. 2-3 tygodni, choć czasami zdarza się dłużej.
- 6) Po zakończeniu okresu adaptacyjnego, kolejne 30 dni roboczych jest traktowane jako okres próbny, w czasie którego można zrezygnować z przedszkola z jednotygodniowym okresem wypowiedzenia, wówczas 70% opłaty administracyjnej jest zwracane.
- 7) Po tym czasie okres wypowiedzenia wynosi jeden miesiąc, a opłata administracyjna nie jest zwracana.

Sugerujemy, aby w ciągu kilku pierwszych miesięcy dzieci do 3,5 lat pozostawały w przedszkolu maksymalnie do 5 godzin.

W razie dodatkowych pytań kontakt telefoniczny to:

Anna Płuska Tel: 600-403-430

e-mail: a.pluska@lesnadroga.edu.pl

Dojazd

Dojście do przedszkola

Jadąc ul. Dewajtis, omijamy pierwszy wjazd po prawej stronie na parking główny UKSW. Jedziemy dalej prosto do wejścia A lub do zamykanej bramy.

Jadąc rowerem lub idąc pieszo wchodzimy furtką w wejściu A i skręcamy w lewo w ścieżkę przed wejściem do budynku.

Jadąc samochodem dojeżdżamy ulicą Dewajtis do zamykanej bramy. Jeśli brama jest zamknięta na jej lewym słupku jest domofon. Po wciśnięciu przycisku domofonu powiedzcie poproszę, że przyjeżdżacie Państwo do przedszkola.